

**INFORMÁCIE PRE KLIENTOV A POTENCIÁLNYCH KLIENTOV
O FINANČNÝCH NÁSTROJOCH A O RIZIKÁCH V SÚVISLOSTI S FINANČNÝMI
NÁSTROJMI**

Článok 1

**Informácie pre klientov a potenciálnych klientov CAPITAL MARKETS, o.c.p., a. s.
o finančných nástrojoch**

1.1 Poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb spoločnosťou **CAPITAL MARKETS, o.c.p., a. s.** (ďalej len „Obchodník“) svojim klientom a potenciálnym klientom (ďalej aj „Klient“) podľa § 73d ods. 1 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v zneníneskorších predpisov (ďalej len „Zákon o CP“) v spojení s článkom 48 ods. 1 a 2 delegovaného nariadenia (EÚ) 2017/565 súvisí s povinnosťou poskytnúť všeobecný opis povahy poskytovaných finančných nástrojov. Pod všeobecným opisom sa rozumie poskytnutie informácií na objasnenie povahy jednotlivých finančných nástrojov a rizík s nimi spojenými. Všeobecný opis mu umožní vytvoriť dostatočný podklad pre investičné rozhodnutie klienta. Cieľom informácií obsiahnutých v nasledujúcom texte je poskytnutie základného opisu povahy finančných nástrojov pre Klientov Obchodníka, ktoré sú týmto Klientom dostupné prostredníctvom zamestnancov oddelenia Account managementu a oddelenia dealingu Obchodníka a viazaných agentov Obchodníka.

1.2 Podrobný popis obchodovania s finančnými nástrojmi, vysvetlenie súvisiacich pojmov, postupov a pravidiel obchodovania s jednotlivými finančnými nástrojmi je predmetom ustanovení príslušných Všeobecných obchodných podmienok (ďalej len „VOP“). VOP tvoria súčasť zmluvnej dokumentácie upravujúcej realizáciu obchodov s finančnými nástrojmi medzi klientom a Obchodníkom. VOP sú verejne dostupné pre klientov a potenciálnych klientov na internetovej stránke Obchodníka na adrese www.capitalmarkets.sk.

1.3 Všeobecný opis povahy finančných nástrojov

Obchodník poskytuje klientom možnosť realizovať finančné operácie s prevoditeľnými cennými papiermi a to najmä s akciami, dlhopismi a podielovými listami. Investovanie do finančných nástrojov je charakterizované ako umiestnenie voľných finančných prostriedkov klienta do finančných nástrojov

za účelom dosiahnutia cieľa stanoveného klientom pri vopred stanovenej miere rizika a časového horizontu investovania. Zámery a ciele jednotlivých klientov sú špecifické, rovnako ako každý finančný nástroj. Vo všeobecnosti preto nie je možné určiť, ktoré finančné nástroje sú vhodné pre ktorých klientov. Kvôli tomu je pri rozhodovaní o investovaní potrebné zohľadniť individuálne potreby jednotlivých klientov a špecifiká jednotlivých finančných nástrojov.

Tri kritériá tvoriace základný investičný trojuholník:

Riziko investície - možnosť poklesu hodnoty investície klienta

Likvidita investície - rýchlosť premeny investície späť na hotovosť

Výnos investície - výška zhodnotenia finančných prostriedkov klienta.

Tento investičný trojuholník hovorí o tom, že nie je možné dosiahnuť všetky tri vrcholy tohto trojuholníka súčasne. Inými slovami, nie je možné dosiahnuť vysoký výnos pri súčasnom nízkom riziku a vysokej likvidite investície. Dva investičné protipóly potom predstavuje investícia, ktorá prináša vysoký výnos pri vysokej miere rizika a nízkej miere likvidity a investícia s nízkou mierou rizika, nízkym výnosom a vysokou likviditou. Uskutočnenie rozhodnutia o konkrétnej investícii teda vyžaduje hľadanie kompromisu medzi výnosom, rizikom a likviditou v závislosti od individuálnych preferencií klienta.

1.4 Cenné papiere

Cenné papiere predstavujú peniazmi ocenený zápis v zákonom ustanovenej podobe a forme, s ktorým sú spojené určité práva, najmä oprávnenie požadovať určité majetkové plnenie, alebo vykonávať určité práva voči zákonom určeným osobám.

Akcia je cenný papier, ktorý reprezentuje časť základného imania spoločnosti, ktorá danú akciu emitovala. Každý držiteľ akcie je akcionárom tejto spoločnosti. Akcionár ako spoločník má v zmysle Zákona o CP a v zmysle stanov spoločnosti právo podieľať sa na riadení spoločnosti, jej zisku a na likvidačnom zostatku pri zániku spoločnosti. Riadenie spoločnosti realizujú jednotliví akcionári prostredníctvom hlasovacieho práva na valnom zhromaždení spoločnosti, podiel na zisku získavajú akcionári prostredníctvom dividendy (výplata dividendy nie je garantovaná a ich výška je schválená valným zhromaždením spoločnosti). Okrem výnosu v podobe dividendy môžu akcionári získať výnos

aj prostredníctvom rastúcej hodnoty ceny akcií. Zvyčajne v prípadoch, kedy spoločnosť vykazuje dlhodobu pozitívny a rastúci hospodársky výsledok, hodnota akcií takýchto spoločností rastie a tým poskytuje investorom možnosť získať výnos v prípade predaja týchto akcií za cenu vyššiu ako bola kúpna cena týchto akcií. Podobne však v prípade negatívneho vývoja hospodárskych výsledkov spoločnosti môže dochádzať k poklesu hodnoty akcií. Základnou motiváciou investovania do akcií ako vyplýva z vyššie uvedeného textu je získanie podielu na majetku spoločnosti, následné podieľanie sa na jej riadení a získavanie výnosu z tejto investície prostredníctvom dividendy. Druhým motívom, ktorý môže byť spojený s predchádzajúcim alebo môže byť realizovaný samostatne, je očakávanie pozitívnej zmeny hodnoty akcií v čase. V tomto prípade sa investor spolieha na nárast hodnoty akcií na trhu, prostredníctvom ktorého by dosiahol pozitívny rozdiel medzi predajnou a nákupnou cenou. V prvom prípade sa jedná o jednoznačne investíciu v dlho-dobejšom horizonte, v druhom prípade je možné využiť aj krátkodobé zmeny trhovej ceny pre dosiahnutie očakávaného výsledku investície.

Dlhopisy sú cenné papiere, pri ktorých je ich majiteľ veriteľom toho, kto dlhopisy vydal (emitenta, dlžníka). Emitent dlhopisu má povinnosť vyplatiť majiteľovi menovitú hodnotu v stanovený deň splatnosti a platiť úrok (tzv. kupón) podľa vopred definovaných podmienok, ktoré sú ustanovené v emisných podmienkach. Výnos z investovania do dlhopisov je tvorený kupónovým výnosom a prípadným kapitálovým výnosom. Kým kupón je obvykle vopred známy, kapitálový výnos môže vzniknúť ako rozdiel medzi cenou dlhopisu pri jeho nákupe a predaji, resp. ako rozdiel medzi jeho cenou pri vydaní a pri splatení. Celkový výnos dlhopisu môže byť preto vopred presne vypočítaný len za predpokladu, že ho majiteľ bude držať až do splatnosti (tzv. výnos do splatnosti). Existuje niekoľko druhov dlhopisov, podľa typu emitenta môže ísť o štátne, bankové, komunálne alebo podnikové dlhopisy. Osobitným druhom dlhopisov sú hypotekárne záložné listy resp. neskôr kryté dlhopisy, kryté nehnuteľnosťami (napr. záložnými právami na ne).

Nástroje peňažného trhu sú finančné nástroje, s ktorými sa obvykle obchoduje na peňažnom trhu. Splatnosť nástrojov peňažného trhu je teda kratšia, spravidla do jedného roka. Medzi nástroje peňažného trhu patria najmä pokladničné poukážky a vkladové listy. Stupeň významnosti väčšiny rizík je pri nástrojoch peňažného trhu obvykle nižší v porovnaní s dlhopismi.

Podielové listy alebo cenné papiere vydané subjektmi kolektívneho investovania sú finančné nástroje kolektívneho investovania. Kolektívnym investovaním je zhromažďovanie a správa peňažných

prostriedkov veľkého množstva individuálnych investorov a následné hromadné investovanie týchto prostriedkov do cenných papierov a iných finančných nástrojov. Výnos z investície do fondov je premenlivý a nemožno ho stanoviť vopred, závisí od výnosov jednotlivých finančných nástrojov v portfóliu fondu. Podľa zloženia portfólia poznáme fondy peňažného trhu, dlhopisové fondy, akciové fondy, zmiešané fondy, fondy fondov, fondy nehnuteľností a pod.

Článok 2

Riziká spojené s investovaním do finančných nástrojov

2.1 Investovanie prostredníctvom finančných nástrojov je spojené s rôznymi rizikami, ktoré môžu vo väčšej alebo menšej miere ovplyvniť výnos investície. Cieľom tohto dokumentu je poskytnúť sumárnu informáciu a všeobecné upozornenia o rizikách spojených s finančnými nástrojmi tak, aby investor získal všeobecný prehľad o finančných nástrojoch, porozumel ich fungovaniu a v dostatočnej miere si uvedomil riziká s nimi spojené na uskutočnenie investičného rozhodnutia.

2.2 Nie je správne, ak investor vytvára investičné rozhodnutie bez oboznámenia sa s podstatou a vlastnosťami jednotlivých finančných nástrojov a bez pochopenia rozsahu svojej expozície voči súvisiacim rizikám. Každá investícia alebo investičné rozhodnutie investora by teda malo brať na zreteľ vedomosti a skúsenosti investora s jednotlivými finančnými nástrojmi, investičné zámery, ciele a v neposlednej miere finančnú situáciu tohto investora.

2.3 Snahou Obchodníka je vysvetliť klientovi všeobecné riziká, ktoré existujú pri väčšine finančných nástrojov. Riziká popísané v tomto dokumente sa môžu pri jednotlivých finančných nástrojoch objavovať súčasne a môžu mať nepredvídateľný dopad na hodnotu investície. Rovnako si investori musia uvedomiť, že každý finančný nástroj obsahuje určitú mieru rizika, preto aj investičné stratégie s nízkym rizikovým profilom v sebe obsahujú určitú mieru neistoty. Opodstatnené riziká spojené s investíciou potom závisia na rôznych faktoroch vrátane spôsobu, akým bol príslušný finančný nástroj emitovaný alebo štruktúrovaný.

2.4 Všetci klienti alebo potencionálni klienti majú právo na poskytnutie informácií o všeobecnej povahe finančných nástrojov a rizikách súvisiacich s finančnými nástrojmi, ktoré mu je povinný poskytnúť ktorýkoľvek Obchodník v dostatočnom časovom predstihu pred poskytnutím služby tak, aby

pre investora tvorili dostatočný základ na prijatie investičného rozhodnutia.

2.5 Povinnosť obchodníka informovať klientov o jednotlivých rizikách spojených s finančnými nástrojmi závisí od kategorizácie klienta a zohľadňuje odborné znalosti a skúsenosti klienta súvisiace s uskutočňovaním obchodov s finančnými nástrojmi.

2.6 Riziká finančných trhov

Riziko vyjadruje pravdepodobnosť výskytu škody, straty alebo ohrozenia. Finančné riziko je vo všeobecnosti definované ako potenciálna finančná strata subjektu a vyskytuje sa na finančných trhoch. Potenciálna strata nepredstavuje už existujúcu realizovanú alebo nerealizovanú finančnú stratu, ale budúcu stratu vyplývajúcu z investovania do daného finančného nástroja. Sú to riziká, ktoré sa dajú predpokladať a ich vplyvy na celkové zhodnotenie investície možno znižovať. Dokonca pri správnom investovaní sa riziká finančného trhu dajú využiť aj na dosahovanie vyšších výnosov investície. Jednotlivé riziká spojené s investovaním do finančných nástrojov môžu byť riziká, ktoré je možné uplatňovať na všetky druhy finančných nástrojov. Cieľom tejto časti dokumentu je preto zhrnúť popis základných rizík spojených s finančnými nástrojmi, ktoré je možné vo všeobecnosti aplikovať na akýkoľvek finančný nástroj.

2.7 Druhy rizík

Trhové riziko

Trhové riziko vystavuje investora riziku z aspektu vývoja trhu v podobe zmeny výmenných kurzov, úrokových sadzieb, ceny akcií, kreditného rozpätia, hodnoty indexov alebo z hľadiska trhovej volatility.

Úrokové riziko

Riziko straty v dôsledku zmeny ceny nástrojov citlivých na zmenu úrokových sadzieb je riziko úrokovej sadzby. Jedná sa predovšetkým o riziko zmeny úrokových sadzieb, zmeny tvaru výnosovej krivky, zmeny volatility úrokových sadzieb a zmeny vzťahu alebo rozpätia úrokových indexov. Zmena úrokových sadzieb môže vystaviť držiteľa finančného nástroja riziku straty v prípade, ak je finančné aktívum citlivé na zmenu úrokovej sadzby a investor sa rozhodne predať tento nástroj pred dátumom splatnosti. (typickým príkladom sú dlhopisy). Najčastejší výskyt rizika úrokovej sadzby je v súvislosti s dlhovými finančnými nástrojmi. Pri majetkových finančných nástrojoch ako akcie, je riziko súvisiace

s úrokovou sadzbou podstatne nižšie, nakoľko ovplyvňuje vývoj cien akcií z dlhodobého makroekonomického hľadiska.

Menové riziko

Toto riziko podstupujeme pri investovaní v cudzej mene. Jedná sa o nebezpečenstvo, že zahraničná mena, v ktorej mene je aktívum denominované, sa priebehu investičného obdobia znehodnotí oproti domácej mene a kvôli tomu klesne výnos investície vyjadrený v domácej mene. Výskyt rizika výmenného kurzu je teda v prípadoch, keď existuje riziko straty vyplývajúcej zo zmeny cien nástrojov citlivých na zmenu hodnoty výmenných kurzov. Jedná sa predovšetkým o riziko zmeny spotového kurzu a riziko zmeny volatility menového kurzu. Riziku výmenného kurzu môže byť vystavený investor v prípadoch:

- a) realizácia nákupu finančného nástroja je v cudzej mene, pričom prostriedky cudzej meny nakúpil za svoju domácu alebo inú cudziu menu a po ukončení investície plánuje previesť prostriedky späť do domácej resp. inej cudzej meny,
- b) investícia je realizovaná prostredníctvom finančného nástroja, ktorý umožňuje, aby výnos z investície, prípadne aj pôvodne investovaná suma boli počas alebo pri splatnosti produktu vyplatené v inej mene ako bola pôvodná mena investície.

Často investormi podceňovaný faktor investície je práve riziko výmenného kurzu a jeho vplyv na celkový výnos investície. Strata plynúca zo zmeny výmenného kurzu môže v konečnom dôsledku znížiť, úplne pohltiť alebo dokonca prevýšiť pôvodný výnos investície. Pred uskutočnením investičného rozhodnutia je preto potrebné, aby investori zvážili možnosť vystavenia sa riziku výmenného kurzu.

Riziko likvidity

Riziko, kde nákup alebo predaj finančného nástroja nemôže byť uskutočnený tak rýchlo alebo v takom časovom horizonte, ako požaduje investor sa nazýva riziko likvidity . Likvidita trhu príslušného finančného nástroja závisí od toho, ako je trh organizovaný (regulovaný trh alebo OTC trh), od množstva účastníkov trhu, ale v najväčšej miere od charakteristiky samotného finančného nástroja. Vo všeobecnosti platí, že čím je finančný nástroj kratšie etablovaný na trhu, tým je nižšia jeho likvidita. Likvidita jednotlivých finančných nástrojov nie je stála veličina a môže sa v čase meniť, ako aj napríklad v dôsledku posunu časových pásiem, kedy sa globálna likvidita na trhoch presúva spolu s časom. Investor by sa mal informovať o likvidite danej akcie a o možnosti ich spätného predaja hlavne v prípade, keď požaduje realizáciu transakcie s akciami mimo hlavných indexov jednotlivých búrz.

Informáciu o likvidite by mal požadovať aj pri bežne obchodovaných akciách v prípade, ak nemá skúsenosti s investíciou do danej akcie alebo uplynulo dlhšie časové obdobie od realizácie poslednej transakcie.

Riziko miesta výkonu

Riziko miesta výkonu je spojené s trhom alebo miestom, na ktorom dochádza k realizácii transakcií s príslušným finančným nástrojom. V prípade, keď miesto výkonu nie je rovnaké ako „domáce“ miesto výkonu investora. Súčasne sa investor vystavuje menovému riziku. Každá investícia na zahraničnom trhu alebo obsahujúca zahraničný element môže byť spojená s rizikom príslušného zahraničného trhu, ktoré sa môže odlišovať od domácich trhových rizík. Špecifickým prípadom sú rozvíjajúce sa trhy (emerging markets), ktoré často obsahujú riziká, ktoré sa nevyskytujú na rozvinutých trhoch. Investície na týchto trhoch majú často špekulatívny charakter, a mali by byť starostlivo posudzované pri zohľadnení možných rizík spojených s týmito trhmi. Podrobnejšie sú popísané tieto riziká v bode 2.8. tohto dokumentu.

Riziko inflácie

Inflácia (znehodnotenie hodnoty peňazí) nám reálne znižuje výnos z investície. Aby sme si vypočítali reálny zisk z investície, musíme mieru inflácie odpočítať. Je treba si tiež uvedomiť, že pri väčšom raste inflácie klesá kúpna sila investície.

Riziko relatívnej výkonnosti

Riziko relatívnej výkonnosti predstavuje riziko, že výkonnosť finančného nástroja nebude zodpovedať výkonnosti benchmarku (trhového štandardu). Vyskytuje sa, ak investor nakúpi finančný nástroj na základe porovnania jeho výkonnosti s iným finančným nástrojom považovaným za benchmark.

Riziko krajiny

Nové dane, nové regulátorne pravidlá, nové právne predpisy alebo obmedzenia výhod, ktoré investor získal v čase investovania do príslušného finančného nástroja poskytujúceho tieto benefity predstavujú riziko krajiny. To môže mať na svedomí len vláda alebo akákoľvek relevantná úradná moc. S rizikom krajiny úzko súvisí aj politické riziko spojené predovšetkým s možnou zmenou politických síl alebo smerovania príslušnej krajiny, sprevádzaného zmenou daňového, právneho, fiškálneho alebo iného systému ovplyvňujúceho výnosy z investícií súvisiacich s danou krajinou. Existencia politického

rizika nesie so sebou nervozitu jednotlivých účastníkov trhu. Tá sa môže prejavovať v podobe vyššej volatility cien finančných nástrojov, ktorá môže vyústiť až do výpredajov na daných trhoch spôsobených zmenou postoja investorov k riziku.

Riziko volatility

Volatilita meria premenlivosť (nestálosť) ceny finančného nástroja a je vysoká, ak sa cena finančného nástroja výrazne mení počas určitého časového obdobia (v prípade niektorých nástrojov je to na dennej báze, v prípade iných je to obdobie dlhšie). Riziko volatility je spojené s pohybmi ceny jednotlivých finančných nástrojov. Určuje sa na základe porovnania priemerného rozdielu medzi najnižšou a najvyššou cenou finančného nástroja počas stanoveného časového obdobia a vyjadruje riziko potenciálnej straty v dôsledku miery premenlivosti ceny daného finančného nástroja. Pre každý finančný nástroj, pre každý trh a pre každé pozorované časové obdobie je volatilita individuálna. Volatilita je vysoko nestabilná veličina z hľadiska jej hodnoty včase. Dokonca aj samotná volatilita má svoju volatilitu. Preto by sa mal klient ešte pred investíciou informovať o aktuálnej, prípadne historickej volatilita daného finančného nástroja a jej vplyve na ziskovosť zamýšľaného investičného rozhodnutia.

Riziko vysporiadania

Riziko, že transakcia s finančným nástrojom nie je vysporiadaná alebo finančný nástroj nie je doručený v dohodnutý deň je riziko vysporiadania. Riziko sa v tomto prípade rovná rozdielu medzi dohodnutou cenou finančného nástroja a skutočnou cenou na trhu v deň vysporiadania, pričom tento rozdiel môže znamenať stratu v prípade, že by nedošlo k vysporiadaniu transakcie a daný obchod s finančným nástrojom by bolo potrebné zrealizovať za aktuálnu trhovú cenu. Obchody s cennými papiermi majú rozličné procedúry pre vysporiadanie a ich dodávku, pričom niektoré procedúry vysporiadania môžu byť ovplyvnené z hľadiska objemu, ktorý určuje spôsob a postup ich vysporiadania. Neschopnosť vysporiadať transakciu v dôsledku takýchto procedurálnych obmedzení môže znamenať pre investora obmedzenie, prípadne stratu možnosti investovať do iných alternatívnych investičných príležitostí.

Riziko spojené s pákovým efektom

Princípom finančného pákového efektu (leverage) je použitie nízkeho objemu vlastných finančných prostriedkov klienta, ktorý je na účel investície doplnený vyšším objemom cudzích finančných prostriedkov, napríklad prostriedkov požičaných od Obchodníka. Táto praktika môže výrazne zvýšiť zisk (ale aj stratu). Finančný pákový efekt sa obvykle využíva na zvýšenie výnosu z akcie. Rizikom

spojeným s pákovým efektom je potom možnosť hlbšej straty klienta, a to v porovnaní so stratou z tej istej investície bez použitia požičaných finančných prostriedkov.

Riziko spojené s udržateľnosťou

Riziko ohrozujúce udržateľnosť znamená environmentálnu a sociálnu udalosť či stav alebo udalosť či stav v oblasti správy a riadenia, ktoré by v prípade, že nastanú, mohli mať negatívny zásadný vplyv na hodnotu investície, ako sa uvádza v odvetvových právnych predpisoch Európskej únie. Skrátene to znamená, že čokoľvek (jav, stav, udalosť) z oblasti faktorov udržateľnosti ovplyvňujúcich hodnotu investície, je rizikom ovplyvňujúcim (ohrozujúcim) udržateľnosť. Investíciou sa v tomto prípade nemá na mysli iba investícia v zmysle obchodovania na kapitálovom trhu, ale akýkoľvek nástroj v rukách klienta v oblasti bankovníctva, poisťovníctva, správy aktív (podielových fondov), dôchodkového sporenia a podobne.

2.8 Riziká pri investovaní v krajinách rozvíjajúcich sa trhov

V súčasnosti sa investori čoraz viac orientujú na investovanie do finančných nástrojov obchodovaných na rozvíjajúcich sa trhoch – emerging markets, ktoré umožňujú investorom získať alternatívne investície s vyšším výnosom v porovnaní s tradičnými trhmi. Vyšší výnos však súvisí aj s vyššou mierou rizika, ktoré je často veľmi špecifické pre príslušný trh a príslušný finančný nástroj. Emerging markets predstavujú trhy pre obchodovanie s finančnými nástrojmi, ktoré sú charakterizované najmä najmä:

- a) premenlivou výkonnosťou ekonomiky,
- b) istým stupňom politickej nestability,
- c) nepredvídateľnými finančnými trhmi a parametrami ekonomického rastu,
- d) finančnými trhmi, ktoré sú ešte v štádiu vývoja.

Emerging markets sú trhy, na ktoré sa vzťahuje jedna alebo viac z vyššie uvedených charakteristík. Investor je vystavený rizikám v prípade, ak investuje do finančných nástrojov na rozvinutom trhu a emitent týchto nástrojov má sídlo v prostredí emerging markets alebo zameranie jeho aktivít je smerované predovšetkým na oblasť týchto trhov. Investor by sa mal oboznámiť pred investovaním do takýchto nástrojov so všetkými rizikami spojenými s investovaním na týchto trhoch. Investovanie do finančných nástrojov dostupných na emerging markets má často špekulatívny charakter. Nasledujúci zoznam rizík poskytuje základné informácie o rizikách, ktoré by mali byť zohľadnené pri investovaní

v krajinách s rozvíjajúcimi sa trhmi.

Ekonomické riziko

Trhové turbulencie a výkyv cien sú pravdepodobnejšie a väčšieho rozmeru v ekonomikách rozvíjajúcich sa trhov, ktoré sú viac citlivé na zmeny úrokových sadzieb a inflácie. Navyše zameranie činností a produkcie v takýchto ekonomikách je často pomerne úzke, a preto jednotlivé udalosti môžu mať niekoľkonásobne väčší dopad na ekonomiku a trhy, ako je tomu v prípade rozvinutých ekonomík a trhov. Adekvátne regulácia a monitoring zo strany národných regulátorov je v emerging markets veľkým nedostatkom.

Menové riziko

Výmenné kurzy rozvíjajúcich sa ekonomík sú predmetom veľkých a nepredvídateľných zmien ich hodnoty. Ďalej je nutné poznamenať, že niektoré krajiny limitujú alebo iným spôsobom obmedzujú obchodovanie s lokálnymi menami. Hedging a zabezpečovacie operácie môžu obmedziť potenciálne straty a riziká vyplývajúce z operácií s lokálnymi menami, na druhej strane však tieto riziká nemôžu byť úplne eliminované vzhľadom na nepredvídateľnosť správania lokálnych trhov.

Trhové riziko

Menší počet prepracovaných metód sledovania a monitoringu finančných trhov môže viesť k nízkej úrovni transparentnosti, efektívnosti, likvidity a regulácie jednotlivých trhov. Charakteristické pre tieto trhy sú navyše vysoká volatilita, veľké pohyby cien a možnosť neoprávneného ovplyvňovania trhových cien a zneužívania informácií.

Riziko vysporiadania

Niektoré rozvíjajúce sa ekonomiky používajú clearingové systémy a systémy na vysporiadanie finančných operácií, ktoré sa významným spôsobom môžu odlišovať od systémov používaných v rozvinutých ekonomikách. V niektorých prípadoch dochádza k absencii takýchto systémov alebo existujúce systémy pracujú nespoľahlivo s množstvom chýb pri spracovaní transakcií alebo spôsobujú významné omeškanie pri vysporiadaní a dodávke finančných nástrojov.

Právne riziko

Na týchto trhoch môže existovať právna neistota v dôsledku neskúsenosti národnej jurisdikcie

s fungovaním finančných trhov. Navyše absencia alebo nedostatočný systém monitorovania finančných trhov môže viesť k problémom a ťažkostiam pri uplatňovaní práv investora vyplývajúcich z držby finančných nástrojov.

Politické riziko

Riziko zásadných zmien v národnej ekonomike a politickom systéme v krátkodobom horizonte zvyšuje nestabilita politického systému a neskúsenosť politických činiteľov krajiny alebo vlády. Dôsledky pre investorov môžu predstavovať zabavenie aktív investora bez kompenzácie, obmedzenie práv investora v súvislosti s vlastníctvom aktív alebo dramatickú zmenu hodnoty aktív investora v dôsledku štátnej intervencie alebo v dôsledku zavedenia štátnych kontrolných a monitorovacích mechanizmov.

Riziko likvidity

Od dopytu a ponuky je závislá tiež likvidita jednotlivých trhov. V dôsledku vplyvu prírodných katastrof alebo v dôsledku vplyvu sociálnych, ekonomických a politických zmien na dopyt a ponuku rozvíjajúcich sa trhov, môžu tieto skutočnosti spôsobiť omnoho rýchlejšie a dlhotrvajúcejšie zmeny, ako by tomu bolo v prípade rozvinutých trhov, pričom v extrémnych prípadoch môžu viesť k úplnej absencii likvidity na danom trhu. Táto skutočnosť môže spôsobiť neschopnosť investora predat' svoje aktíva v prípade, že chce ukončiť alebo zredukovať svoje investície na rozvíjajúcich sa trhoch.

Článok 3

Záverečné ustanovenia

- 3.1. Tento dokument bol schválený predstavenstvom Obchodníka dňa 15. Januára 2008, s účinnosťou od 1. februára 2008.
- 3.2. Tento dokument bol aktualizovaný po formálnej stránke dňa 16.08.2017.
- 3.3. Tento dokument bol aktualizovaný po formálnej aj vecnej stránke dňa 23.08.2022.